

4.3 Uttalelser som er foreslått vedtatt

RED1

NORGE MÅ FINNE SIN PLESS UNDER EN NY VERDENSORDEN

Det globale politiske landskapet er i endring. Årene etter den kalde krigen ga verdenssamfunnet samlet sett mer demokrati, frihet og stabilitet. Dette er dessverre en utvikling som lenge har vært i ferd med å snu. Den globale politiske situasjonen med eksempler fra Grønland, Venezuela, Ukraina og Palestina viser at folkeretten og den globale stabiliteten nok en gang blir utfordret av autoritære og fascistiske krefter. Ingen av avtalene som begrenser utviklingen av atomvåpen, har blitt fornyet. Verden begynner å bli et sted som er stadig mer preget av autoritære, militariserte og undertrykkende regimer. Særlig har USA under Donald Trump akselerert denne utviklingen, og dermed vist seg å være langt ifra en alliert man kan stole på, eller leve med.

USAs rasling med sablene ovenfor sine egne allierte innad i NATO er den siste eskaleringen i en lang rekke handlinger som er med på å sende oss inn en ny verdensorden. Det vi ser, er sammenbruddet av en regelstyrt verdensorden, og en "makt er rett"-politikk, først og fremst representert ved USA og Russland. Dette er i strid med Norges behov for en internasjonal rettsorden, respekt for menneskerettigheter, folkerett og fred. Derfor må Norge si klart ifra at vi finner USAs framferd totalt uakseptabel.

I lys av denne utviklingen er det flere spørsmål som seiler opp, blant annet Norges rolle og plass i verden. Utviklingen fordrer at alle former for internasjonale relasjoner og samarbeidsavtaler bør leses inn i den nye verdensordenen vi nå beveger oss mot. Norge skal være en aktiv bidragsyter til å opprettholde en verdensorden preget av fred, frihet og demokrati.

Norge må forberede seg på å være mer uavhengig av USA. Det betyr at Norge må tørre å stå opp mot amerikanske folkerettsbrudd, nærmere samarbeid med våre nord-europeiske naboer, og tørre å si opp baseavtalene vi har idag med USA.

4.3 Uttalelser som er foreslått vedtatt

38

39 **U4** Mer tid når behovet er størst

40 **Vestfold SV vil utrede 30-timersuke med full lønn for småbarnsforeldre**

41 Småbarnsfasen er blant de mest krevende periodene i livet. Likevel er dagens
42 arbeidsliv i liten grad tilpasset behovet for omsorg, restitusjon og tilstedeværelse –
43 særlig for kvinner, som fortsatt tar hovedansvaret for omsorgsarbeidet. Resultatet er
44 høyt stressnivå, økt sykefravær, ufrivillig deltid og vedvarende ulikestilling i
45 arbeidslivet.

46 Vestfold SV mener tiden er moden for å tenke nytt om arbeidstid og familiepolitikk.
47 Arbeidstidsreduksjon har historisk vært et av arbeiderbevegelsens viktigste
48 likestillings- og velferdsgrep. I dag gir økt produktivitet, teknologisk utvikling og
49 behovet for et mer bærekraftig arbeidsliv nye muligheter for å redusere arbeidstiden –
50 uten lønnstap.

51 Vestfold SV foreslår derfor at det **utredes en gradvis innføring av 30-timers**
52 **arbeidsuke med full lønnskompensasjon for småbarnsforeldre**, etter modell av
53 trinnsvis innfasing slik vi har sett i SFO-reformen.

54 Reformen foreslås rullet ut etter barnas alder:

- 55 • først for foreldre med barn som fyller 2 år,
- 56 • deretter 3-åringer, 4-åringer og videre år for år,
- 57 • fram til foreldre med barn opp til 10 år omfattes.

58 På denne måten fases reformen inn over om lag ti år, noe som gjør den økonomisk,
59 organisatorisk og politisk håndterbar.

60 Full lønnskompensasjon er avgjørende for at reformen ikke skal forsterke classeskiller
61 eller føre til økt deltidsarbeid blant kvinner. En slik ordning vil styrke likestillingen,
62 redusere sykefravær, gjøre det lettere å stå i fullt arbeid over tid og gi barn bedre
63 oppvekstvilkår.

64 **Vestfold SV ber SV sentralt:**

- 65 • ta initiativ ovenfor regjeringen til å sette i gang en offentlig utredning av en
66 gradvis innføring av 30-timersuke med full lønnskompensasjon for
67 småbarnsforeldre
- 68 • at utredningen vurderer likestillingseffekter, helse og sykefravær, produktivitet,
69 samfunnsøkonomi og finansiering innenfor trepartssamarbeidet

70 Et mer rettferdig og bærekraftig arbeidsliv handler ikke bare om flere år i arbeid – men
71 om bedre liv mens vi arbeider. Mer tid i småbarnsfasen er et likestillingsgrep, et
72 helsegrep og et framtidsrettet velferdsgrep.

4.3 Uttalelser som er foreslått vedtatt

73

74 *Forslagsstiller: Larvik SV*

75

76 **U7** Ombrukssentre i Vestfold – for sirkulær økonomi, inkludering og redusert avfall

77 Verdens ressursforbruk og avfallsmengder øker. Også i Vestfold kastes store
78 mengder fullt brukbare varer, fordi systemene våre fortsatt i stor grad er preget av
79 engangsbruk og en lineær økonomi. Ombruk er blant de mest effektive klimatiltakene
80 vi kan gjennomføre regionalt. Det reduserer avfall, forlenger levetiden til produkter og
81 bidrar til grønne arbeidsplasser, sosial inkludering og lavere terskel for å leve mer
82 bærekraftig.

83 Flere steder i Norge er det etablert ombrukssentre som en del av satsingen på
84 sirkulær økonomi. Erfaringer fra blant annet Hamarregionen (Resirkula) og
85 Bergensregionen (BIR) viser at ombruk kan organiseres på en måte som både
86 reduserer avfallsmengdene, øker gjenbruket og styrker fellesskap og lokal tilhørighet.

87 Vestfold SV mener tiden er moden for en helhetlig satsing på ombruk i Vestfold.
88 Fylkeskommunen har et særlig ansvar for å ta en koordinerende rolle i klima- og
89 miljøarbeidet, og Vestfold SV mener derfor at Vestfold fylkeskommune, i samarbeid
90 med VESAR og kommunene, bør ta initiativ til å utvikle en regional struktur for
91 ombruk.

92 Vestfold SV ser for seg et nettverk av ombrukssentre og -enheter i fylket, der
93 sentrumsnære lokaler kan fungere som butikker, reparasjonsverksteder og sosiale
94 møteplasser, mens mer arealkrevende funksjoner kan knyttes til eksisterende
95 renovasjonsanlegg. Enheter i tilknytning til VESARs anlegg kan sikre at brukbare
96 gjenstander tas vare på og holdes i kretsløp.

97 En slik satsing kan finansieres gjennom en kombinasjon av midler fra
98 fylkeskommunens klima- og miljøarbeid, samarbeid med VESAR, og statlige
99 støtteordninger som Klimasats. Tiltak for arbeidstrening og inkludering kan støttes
100 gjennom NAV, og samarbeid med ideelle og frivillige organisasjoner, samt inntekter
101 fra ombrukssalg, reparasjonstjenester og kurs, kan bidra til bærekraftig drift over tid.

102 Ombrukssentre er ikke bare et miljøtiltak, men også et viktig sosialpolitisk virkemiddel.
103 De kan gi arbeidstrening til ungdom og personer som står utenfor arbeidslivet, bidra til
104 redusert forbruk og sikre tilgang til rimelige varer av god kvalitet.

105 Vestfold SV oppfordrer derfor Vestfold fylkeskommune og VESAR til å utrede og
106 etablere en regional satsing på ombrukssentre i Vestfold, i samarbeid med
107 kommunene. Dette vil være et viktig steg i retning av en mer sirkulær økonomi, lavere
108 klimaavtrykk og et mer inkluderende Vestfold.

109

4.3 Uttalelser som er foreslått vedtatt

110 Forslagsstiller: Larvik SV

111

112 **U2** SV vil ha grønne kommuner for å stanse naturkrisa

113 Kommunene har en nøkkelrolle i forvaltning av norsk natur. Vestfold SV vil gå til valg
114 på «grønne kommuner» i Fylkestings- og kommunevalgkampen 2027 for å stanse
115 naturkrisa. Den satsinga starter vi nå. Fylkeskommunene har viktige oppgaver med å
116 samordne innsatsen, sørge for helhetsløsninger og ikke «bit for bit» nedbygging, samt
117 å og gi kommunene nødvendige redskap og faglig støtte.

118 Naturkrisa er ikke ei hypotetisk krise som kanskje rammer oss en gang i framtida eller
119 ei krise som handler om alle andre land enn Norge. Tvert imot. Naturkrisa er sammen
120 med klimakrisa, ei eksistensiell krise som rammer oss her og nå. NRK-serien
121 Oppsynsmannen og rapporten «Norge i rødt, hvitt og grått» var en vekker.
122 Oppfølgeren «Europa fra grønt til grått» viste at det bygges ned 1,5 milliarder m2
123 natur og matjord hvert år i Europa, og at Norge er det landet som bygger ned mest i
124 forhold til folketallet. Oppdatert rødliste fra Artsdatabanken i november viser at av de
125 876 naturtypene som var vurdert, står 44 % (386) på rødlista. Nedbygginga av natur
126 og matjord må stanse. Det har vi også forplikta oss til gjennom Naturavtalen. Vi
127 trenger naturen for matproduksjon, som grunnlag for næringsliv og turisme og kilde til
128 helse og trivsel.

129 SV vil innføre krav om arealregnskap nasjonalt, fylkesvis og for den enkelte
130 kommune, og vi vil ha en rask kartlegging av «grå arealer». På den måten kan vi
131 styre utbygging til allerede omdisponerte områder og til de minst verdifulle
132 naturområdene. I mange tilfeller vil det kreve økt samarbeid på tvers av
133 kommunegrensene, og SV vil på fylkesnivå være en pådriver og tilrettelegger for det.
134 I tillegg må vi rydde opp i «gamle synder» og restaurere ødelagt og forringa natur. På
135 denne måten kan vi nærme oss visjonen om arealnøytralitet.

136 En stor del av strandsonen i Vestfold er nedbygd med over 18.000 bygninger i 100-
137 metersbeltet. Kun en fjerdedel av strandsonen er tilgjengelig for allmennheten.
138 Tilgangen blir stadig dårligere som følge av tillatelser og dispensasjoner. Både av
139 hensyn til allmennheten og til naturen, vil SV frigjøre mer av strandsonen fra privat
140 utbygging og tilbakeføre til natur.

141 Naturavtalen forutsetter at vi verner 30% av naturen. SV vil på fylkesnivå være en
142 pådriver for at vi når det målet både ved å støtte eksisterende verneplaner og foreslå
143 nye verneområder. Vi vil ha en bedre lovhjemmel til å ta vare på by- og tettstedsnære
144 natur- og friluftslivsområder fordi de betyr så mye for folks helse og trivsel.

145 Kommunene over hele landet står i en omstillingsprosess der vanskelige prioriteringer
146 må gjøres og der kommunene tvinges til store kutt i velferden. Da blir det
147 vanskeligere å gjennomføre politikk for natur og miljø. Inntektssystemet fra staten skal

4.3 Uttalelser som er foreslått vedtatt

148 dekke utgifter som er ulike mellom kommunene. Tilflytning, antall barn, antall eldre
149 osv. Kommunene kan påvirke sine inntekter f eks gjennom økt tilflytning gjennom
150 f.eks. nedbygging av matjord. I inntektssystemet er det ikke noe som belønner å ta
151 vare på natur, dyrkbar jord, energiøkonomisering osv. SV vil ha slike kriterier inn i
152 inntektsutjevningen for kommunene.

153

154 Vestfold SV vil:

- 155 ● Ta initiativ til felles opplegg for arealregnskap og stimulere alle kommunene i
156 fylket til å ta det i bruk.
- 157 ● Stimulere til økt interkommunalt samarbeid for å ta vare på verdifull natur og
158 styre utbygging til «grå arealer» og de minst viktige naturområdene.
- 159 ● Ta initiativ til kystsoneplaner og marine arealplaner for å ivareta naturkvaliteter
160 i sjø og kystområder og sikre befolkningen tilgang til strandsona
- 161 ● Etablere bynasjonalparker eller tilsvarende for varig avgrensing av viktige
162 natur- og friluftslivsområder ved byene i fylket.
- 163 ● Foreslå vern av nye områder i fylket med mål om at minst 30 % av naturen
164 vernes.
- 165 ● Stopp i dispensasjoner fra kommunene til utbygging i strandsone og 100-
166 metersbeltet. Å overlate dette til Statsforvalter vil spare kommunene for tunge
167 saksbehandleroppgaver.
- 168 ● Sørge for at kommunene og fylket får økonomiske muskler til arbeidet for å nå
169 natur- og klimamålene gjennom at det legges inn kriterier for naturrestaurering,
170 å ta vare på matjord, energiøkonomisering osv i inntektssystemet for
171 kommunen.

172

173